

Palvelusetelin sääntökirjan palvelukohtainen osa

Lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun sääntökirja

Valmistelu 13.11.2023: Terhi Leskinen, Minna-Maarit Karlsson, Sini Rastas ja Sara Sahanen, konsultointi: Kari Leppäkoski ja Heikki Ruotanen

Aluehallitus xx.xx.2024

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Sisällysluettelo

Lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun palveluseteli	3
Palvelun tavoite ja sisältö	3
Palvelusetelin asiakkaat	4
Palvelusetelin arvo	4
Palvelusetelin myöntäminen	5
Palvelusetelin palvelut	5
Palvelusetelin voimassaolo	6
Palvelusetelituottajien soveltuvuus ja tuottajana toiminimen	6
Vastuuhenkilö	6
Henkilöstö	7
Tilat ja laitteet	7
Sopimus palvelusta tehdään asiakkaan kanssa	8
Toteutettujen palvelujen kirjaaminen	8
Alihankinta	8
Palvelujen tuottamiseen sovellettava lainsäädäntö	8
Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen yhteystiedot	9

Julkaisija
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
12/2023
Valvonta- ja tuottajaohjaus
(laadunvalvonta@vakehyva.fi)

Sääntökirjan palvelukohtainen osa – palveluun perustuvat hyväksymisehdot

Lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun palveluseteli

Sosiaalihuoltolain (2022/790 18 a §) mukaan lapsiperheen kotipalvelulla tarkoitetaan perheen arjen toimintakykyä turvaavaa ja vahvistavaa palvelua, johon sisältyy perheen yksilöllisen tarpeen mukaan:

1. hoito ja huolenpito;
2. lapsen hoidon ja kasvatuksen tukeminen;
3. aterioiden valmistamiseen, vaatteiden huoltamiseen ja kodin siisteydestä huolehtimiseen liittyvät tehtävät;
4. muiden kuin 3 kohdassa tarkoitettujen jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittaminen tai niissä avustaminen.

Lapsiperheellä on oikeus saada välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ilman niitä ei ole mahdollista synnytyksen, sairauden, vamman tai muun vastaavan toimintakykyä alentavan syyn taikka erityisen perhe- tai elämäntilanteen vuoksi.

Palvelun tavoite ja sisältö

Lapsiperheiden kotipalvelu on tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa tehtävää vanhemmuuden sekä arjessa selviytymisen tukemista. Keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Kotipalvelua annetaan toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Toimintakykyä alentavia syitä ovat sairaus, synnytys, vamma tai muu vastaavanlainen syy kuten uupumus.

Erityisellä perhetilanteella tarkoitetaan esimerkiksi vanhempien erotilannetta tai tilannetta, jossa toinen vanhemmista on vankilassa tai perheenjäsenen kuolemaa. Erityinen perhetilanne voi olla myös perheessä, jossa on vammaisen lapsi, kaksoset tai aikuinen omainen hoidettavana. Elämäntilanne voi aiheuttaa tuen tarvetta myös muun omaisen tai läheisen vaikean sairauden tai poismenon johdosta. Lapsiperheelle on järjestettävä välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista laissa mainittujen syiden vuoksi.

Kotipalvelua on järjestettävä yleisenä perhepalveluna. Kotipalvelua voidaan perheen tarpeen mukaan tarjota rinnakkain perhetyön tai muun sosiaalipalvelun kanssa. Lastensuojelulain 36 §:n mukaan hyvinvointialueen on järjestettävä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät sosiaalipalvelut sen mukaisesti kuin lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on kirjannut niiden tarpeen lapsen asiakassuunnitelmaan.

Kotipalvelu on sosiaalipalvelu, ja sen ei ole tarkoitus vastata lapsiperheiden ajankäytön ongelmiin eikä sitä ole tarkoitettu vanhemman sosiaalisen elämän mahdollistamiseksi. Lähtökohta on, että tuen tarvetta aiheuttavaa syytä, esimerkiksi vanhemman uupumusta ja yllätyksestä ryhdytään poistamaan tarvittaessa muiden tarvittavien palveluiden avulla.

Palvelusetelin asiakkaat

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue voi tarjota palveluseteliä palvelun hankkimiseksi asiakkaalle, mikäli hän täyttää hyvinvointialueen päättämät palvelun myöntämisen perusteet (kriteerit). Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain mukaista palvelua ja päätös lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisestä perustuu yksilökohtaiseen palvelutarpeen arviointiin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue päättää palvelusetelillä tarjottavista palveluista ja palvelun saamisen kriteereistä. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä. Tällöin hyvinvointialueen tulee ohjata hänet alueen muilla tavoin järjestämän palvelun piiriin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään:

- perhe tarvitsee lasten- ja kodinhoitoapua, tukea vanhemmuuteen ja arkirutiinien hoitamiseen
- vanhempi kokee tilapäistä uupumusta tai väsymystä perheen vanhemman tai lapsen fyysisen tai psyykkisen sairauden tai vamman vuoksi
- tilapäiseen lastenhoitoon vanhemman välttämättömien asiointikäyntien ajaksi
- kun perheeseen syntyy useampi lapsi yhtä aikaa
- kun perhe on kohdannut kriisin

Lapsiperheiden kotipalvelua ei myönnetä:

- päivä- ja/tai iltapäivähoidon korvikkeena (sairaalan lapsen hoito, työn tai opiskelun vuoksi, päivähoidon lomien aikana)
- pelkästään harrastusten tai vanhempien yhteisen ajan vuoksi
- pitkäkestoisiin päiväkotiin ja kouluun saattamisiin
- pelkkään siivoukseen tai kauppakassipalveluun
- laitoshoidon piirissä oleville perheille (ensikodit, turvakodit ja kuntoutus) ellei kyse ole välttämättömistä asiointikäynneistä esim. oikeudenkäynti tai terveydenhuollon asiointikäynti
- kotisairaanhoidon tai lääkehoidollisiin tarpeisiin
- henkilökohtaisen avustajan tarpeeseen

Palvelusetelin arvo

Palveluseteli on lapsiperheiden kotipalvelussa tasasuuruinen. Lapsiperheiden kotipalvelusta ei peritä asiakkaan omavastuusuutta, palvelusetelin arvo kattaa palveluntuottajan koko hinnan. Palvelusetelin arvon lisäksi tuottaja ei voi laskuttaa asiakkaalta muita kuluja. Palvelusetelillä tuotettavista palveluista palveluntuottaja voi

maksimissaan periä oheisen taulukon mukaisen tuntihinnan. Hinnanmuutoksista kerrotaan tarkemmin sääntökirjan yleisessä osassa.

Palvelun ajankohta	Arvo
Arkisin klo 6–18	34 €/h
Arkisin klo 18–21	39,10 €/h
Lauantaisin klo 6–21	42,50 €/h

Asiakkaalla on oikeus hankkia palveluntuottajalta myös muita kuin palvelusetelillä hankittavia palveluja. Asiakas maksaa itse ostamansa lisäpalvelut kokonaisuudessaan palveluntuottajalle heidän keskinäisen sopimuksensa mukaisesti.

Palvelusetelin myöntäminen

Kotipalvelun myöntäminen perustuu viranhaltijan arvioon kotipalvelun tarpeesta. Samalla arvioidaan ensisijaisten palveluiden tarve ja riittävyys sekä ohjataan tarvittaessa muihin lapsiperheiden palveluihin. Muita lapsiperheiden palveluja ovat esimerkiksi varhaiskasvatuksen, avoimen varhaiskasvatuksen, kerhotoiminnan, seurakuntien, avointen kohtaamispaikkojen ja erilaisten järjestöjen tarjoamat palvelut.

Tilapäistä lapsiperheiden kotipalvelua voidaan myöntää enintään kolme kuukautta kerrallaan. Palveluntarvetta arvioidessa huomioidaan hyvinvointialueen palvelulle asettamat kriteerit sekä yksilöllinen tarve. Mikäli palvelutarve jatkuu kolmen kuukauden jälkeen, tehdään uusi palvelutarpeen arvio. Lapsiperheiden kotipalvelu on tarkoitettu lähtökohtaisesti lyhytaikaiseksi palveluksi ja tarvittaessa palveluntarvetta arvioidaan yhteistyössä perheen ja perhettä tukevien muiden palveluiden kanssa. Lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta kaikille hyvinvointialueen lapsiperheille.

Palvelusetelillä myönnetty kotipalvelu järjestetään samojen myöntämiskriteereiden mukaisesti kuin hyvinvointialueen omana palveluna tuottama palvelu.

Palvelusta annetaan valituskelpoinen päätös asiakkaalle ja palveluseteli luodaan sähköisessä järjestelmässä.

Palvelusetelin palvelut

Palvelusetelillä voi ostaa palvelusetelijärjestelmässä olevilta palveluntuottajilta lapsiperheiden kotipalvelua yllä mainittujen myöntämiskriteereiden perusteella.

Asiakas on oikeutettu käyttämään palveluseteliä vain hyvinvointialueen hyväksymän palveluntuottajan tuottamien, sääntökirjan palvelukohtaisen osan tarkoittamien ja hänelle palvelutarpeen arvioinnissa määriteltyjen palvelujen maksamiseen.

Palvelusetelituottajan tulee ilmoittaa lapsiperheiden kotipalvelun palveluohjaukseen, jos suunnitelma ei vastaa hänen näkemystään asiakkaan palvelutarpeesta. Mikäli palveluntuottaja tuottaa muuta palvelua tai enemmän tunteja kuin palvelusetelissä on määritelty, tulee näistä sopia asiakkaan kanssa erikseen. Nämä lisäpalvelut asiakas maksaa kokonaisuudessaan itse.

Palvelusetelin voimassaolo

Asiakkaan palvelusetelin voimassaolo ja myönnetty tuntimäärä on ilmoitettu asiakkaalle lähetetyssä palvelupäätöksestä. Palvelusetelillä voidaan palvelua hankkia korkeintaan 40 h kolmen (3) kuukauden aikana. Palveluseteleitä voi saada enintään kolme (3) kappaletta, yhteensä maksimissaan 120 tuntia. Palveluntarvetta arvioidaan ennen uuden palvelusetelin myöntämistä.

Palvelusetelituottajien soveltuvuus ja tuottajana toiminimen

Vastuuhenkilö

Palveluntuottajan vastaavalta työntekijältä sekä palveluntuottajan palvelua tuottavien työntekijöiden lähiesihenkilöltä edellytetään tehtävään soveltuvaa korkeakoulututkintoa, vähintään kahden vuoden työkokemusta lapsiperheiden kanssa työskentelystä sekä vähintään vuoden kokemusta esimies- tai asiantuntijatehtävistä lapsiperheiden palveluissa. Vastuuhenkilöllä on oltava hyvä suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito.

Vastaava palveluntuottajan työntekijä ja palveluntuottajan palvelua tuottavien työntekijöiden lähiesihenkilö voivat olla myös sama henkilö. Palveluntuottajalla pitää olla nimetty esihenkilö ja esihenkilön poissa ollessa nimetty sijainen, joka on tavoitettavissa vähintään arkisin virka-aikana.

Jos vastuuhenkilöksi on ilmoitettu lähihoitaja, toimintayksikössä voi tällöin lähtökohtaisesti työskennellä korkeintaan kolme työntekijää vastuuhenkilö mukaan lukien.

Vastuuhenkilö vastaa siitä, että palvelutoiminta täyttää sille asetetut vaatimukset eli muun muassa siitä, että sosiaalipalvelujen antamiseen on palvelujen tarpeeseen ja asiakkaiden määrään nähden riittävästi henkilöstöä, jonka koulutustaso ja ammattitaito mahdollistavat laadukkaiden palvelujen antamisen.

Henkilöstö

Lapsiperheiden kotipalvelun työntekijän tehtävään vähimmäiskelpoisuusehtona on sosiaali- ja terveysalan toisen asteen tutkinto, lähihoitaja tai vastaava koulutus esim. kodinhoitajan, kehitysvammaistenhoitajan, lastenhoitajan tai perushoitajan tutkinto (Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015). Palvelua voi tuottaa tämän lisäksi myös päivähoitaja tai lastenohjaaja. Myös sijaisilta edellytetään riittävää sosiaali- ja/tai terveysalan koulutusta. Henkilökunnan osaamisen tulee olla asiakkaiden palvelun tarpeen edellyttämällä tasolla. Henkilökunnalla tulee olla riittävä suomen kielen taito ja jos perheen kotikieli on ruotsi, ruotsin kielen hyvä suullinen taito.

Palvelua voi tuottaa myös sosionomi-, sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, toimintaterapeutti-, kättilö-, yhteisöpedagogi- tai varhaiskasvatuksen opettajaopiskelija, joka on suorittanut vähintään 75 % opinnoistaan, ja jolla on kokemusta lasten ja perheiden kanssa työskentelystä.

Kun palvelusetelituottaja palkkaa terveyden- tai sosiaalihuollon ammattihenkilöstöä, palvelusetelituottaja sitoutuu tarkistamaan henkilön tiedot Valviran ylläpitämästä rekisteristä. Palveluntuottajan on huolehdittava, että lasten kanssa työskentelevät työntekijät ovat esittäneet itseään koskevan rikosrekisteriotteen ennen työsuhteen aloittamista. Tämä koskee niin vakituisia kuin sijaisia. Opiskelijoita palkatessa palveluntuottajan tulee tarkistaa opintorekisteriote. Muussa kuin työsopimussuhteessa työskentelevien henkilöiden (esimerkiksi yrityksen omistajan, jos hän tekee myös asiakastyötä) tulee esittää rikosrekisteriotteensa hyvinvointialueelle ennen palveluntuottajan hyväksymistä. (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14.6.2002/504).

Kaikilla asiakastyötä tekevillä palveluntuottajan työntekijöillä tulee olla kokemusta lasten ja perheiden kanssa työskentelystä. Vauvaperheissä työskentelevillä palveluntuottajan työntekijöillä tulee olla käytännön ammatillista kokemusta vauvojen hoidosta. Kotipalvelua tuotetaan myös esim. vammaisille ja pitkäaikaissairaille, jolloin näissä perheissä työskentelevillä palveluntuottajan työntekijöillä tulee olla tarvittaessa kokemusta ko. asiakasryhmistä.

Palvelutoiminnassa olevilla henkilöillä tulee olla esittää henkilökortti. Palveluntuottaja vastaa ja huolehtii työntekijöiden työvälineistä, työasuista ja tarvittavista suojavälineistä sekä työntekijöiden ammattitaidon pysyvyydestä ja täydennyskoulutuksesta.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että sen työntekijät osaavat toimia kansalaistaitojen tasolla tai ammattipätevyysvaatimuksensa mukaisesti esim. ensiapu- tai muissa hätätilanteissa. Työntekijöille suositellaan ensiapukoulutuksen suorittamista.

Tilat ja laitteet

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu -palvelusetelillä palvelu tuotetaan lähtökohtaisesti asiakkaan kodissa ja sen lähiympäristössä. Työntekijän työskennellessä asiakkaan kodissa,

tulee siellä olla työsuojelullisesti ja työn suorittamiseen soveltuvat tilat ja apuvälineet. Jos palveluntuottaja havaitsee puutteita työympäristössä tai -välineissä, hän voi pyytää asiakasta korjaamaan työolosuhteita.

Sopimus palvelusta tehdään asiakkaan kanssa

Palveluntuottaja tekee sopimuksen asiakkaan tai asiakkaan laillisen edustajan kanssa sopimuksen palvelun toteuttamisesta, hinnasta ja sisällöstä. Sopimuksessa sovitaan mm. palvelun sisällöstä, ajankohdasta ja kestosta, yhteydenpidosta asiakkaan ja palveluntuottajan välillä, sopimuksen muuttamisesta ja irtisanomisesta. Asiakkaalla on oikeus vaihtaa palveluntuottajaa.

Palveluntuottaja vastaa palvelun toteuttamisesta asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Palveluntuottaja tiedottaa palvelun toteuttamisen esteestä asiakkaalle heti, kun se on palveluntuottajalla tiedossa ja sopii korvaavasta palvelusta asiakkaan kanssa. Palveluntuottajan tulee sopia asiakkaan kanssa, milloin peruuttaminen on viimeistään tehtävä, jotta siitä ei tule asiakkaalle lisäkustannuksia. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ei vastaa peruuntuneista palvelutapahtumista aiheutuneista kustannuksista.

Toteutettujen palvelujen kirjaaminen

Sosiaalihuollossa on kirjaamisvelvollisuus. Palveluntuottaja tekee kirjaukset omaan sähköiseen asiakastietojärjestelmäänsä. Asiakaskirjaukset tehdään ajantasaisesti ja mahdollisuuksien mukaan asiakkaan kanssa. Tilaaajan ja asiakkaan tulee saada tarvitsemansa tiedot kirjauksista ilman kustannuksia. Pyydettyäessä salassa pidettävät asiakirjat tulee lähettää viipymättä turvapostilla.

Alihankinta

Palveluntuottaja ei voi käyttää alihankkijoita lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu - palvelusetelillä tuotettavassa palvelussa.

Palvelujen tuottamiseen sovellettava lainsäädäntö

1. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)
2. Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011)
3. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
4. Sosiaalihuoltolaki (710/1982 ja 1301/2014)
5. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007)
6. Työturvallisuuslaki (738/2002)
7. Laki sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta (616/2021)

8. Tietosuojalaki (1050/2018)
9. Kuluttajansuojalaki (38/1978)
10. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
11. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994)
12. Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994)
13. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 (Yleinen tiesuoja-asetus)
14. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
15. Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992)
16. Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
17. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023)
18. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
19. Laki hyvinvointialueesta (611/2021)
20. Suomen perustuslaki (731/1999)
21. Hallintolaki (434/2003)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen yhteystiedot

Sopimukset ja palveluntuottajien hyväksyminen: valvonta- ja tuottajaohjauksen yhteissähköposti laadunvalvonta@vakehyva.fi

Asiakasasiat ja palvelupäätökset: lapsiperheiden kotipalvelu ostopalvelutilausten yhteissähköposti lapsiperheidenkotipalvelu.ostopalvelutilaukset@vakehyva.fi tai puh. 09 419 15200 (arkisin klo 9–12)